

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Oglašne in naročne sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne are so od 2. pop. do 1. sreč. — Cene oglašne 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtne, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 652.541.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Konferenca v Tokiju.

PARIZ 20. »Matine« poroča iz Tokija preko Londona: Danes zjutraj se je v palači ministerskega predsednika Katsure vršil sestanek visokih dostojanstvenikov. Razum Katsure so bili navzoči markiz Ito, markiz Yamagata, baron Komura, minister vnanih stvari, minister vojne in vojne mornarice. Gotovo se je konferenca bavila z vprašanjem glede sklepa miru.

Akojia za sklep miru.

WASHINGTON 20. Japonski odposlalec Takshira je predsednika Roosevelta obvestil, da bo japonskemu pooblaščenca možno priti v Washington do 1. avgusta. Ako je Rusija zadovoljna, zamore konferenca priti o tem času. Ruski poslanik grof Cassini je izjavil, ko je prišel iz predsedničkove palače, da se pogajanja nevirano nadaljujejo.

PETROGRAD 20. Ruski in japonski delegatje na mirovni konferenci v Washingtonu bodo imeli popolno pooblastilo za definitivni sklep miru.

Dogodki v Rusiji.

PETROGRAD 20. Car je v slovesnem govoru na zastopnike zemstev izrazil svojo bolelost zaradi nesrečne vojne in domačih zmešnjav. Obljubil je, da se ugodno reši vprašanje o narodnem zastopstvu ter izrekel nado, da se Rusija po sedanjih nesrečah pomladi in pokivi.

Brzobjavne vesti.

Perzijski šah.

DUNAJ 20. Perzijski šah je danes predpoludne zpusnil Dunaj. Cesar je šaha spremljal do zapadnega kolodvora, kjer se je eladar od šaha in perzijskih princev prirčno poslovil. Šah je odpotoval v kopalnice Contreville.

Konferenca načelnikov strank.

DUNAJ 20. Načelniki strank so sklenili, da proračunski provizorij in nemško trgovinsko pogodbo na vsak način rešijo v tekočem sedanju in tudi zakon glede prekoračenja kreditov za alpsko železnico. Po možnosti rešijo tudi zakonsko predlogo glede ustanovitve pravoslovne fakultete v Roveretu, kakor bo to dopuščal čas, ne da bi s tem forsirali oba prvo omenjena predmeta.

Peštanske županije proti novi vladi.

BUDIMPEŠTA 20. Glavna skupščina peštanske županije je vsprejela predlog Ko-

šuta in tovarišev, v katerem je izjavila, da ni vladi, ki hoče vladati proti izrecni volji državnega zbora in ki ostaja na svojem mestu, vzlic temu, da glasuje zbornica proti njej, dovoliti nikakih davkov in vojaških novincev. Uradnikom županije se prepoveduje pobirati davke in preskrbovati nevaženje. Izvoljen je bil odsek 60 členov, ki naj nadzoruje delovanje uradnikov in skrbijo, da bodo županijske oblasti po vsod enako postopale.

Bolesni otpruenja tilutka.

OPAVA 20. V minoletem tednu je osem osebo zbolelo za otpruenjem tilutka. V 17 občinah je sedaj 26 bolnikov.

Francozsko ministerstvo.

PARIZ 20. Ministerski svet se je v svoji današnji seji bavil z mednarodnim položajem. Ministerski predsednik Rouvier je poročal o sedanjem stanju pogajanj z Nemčijo, ki se nadaljujejo z imenjanjem not. Te note so namenjene, da pojasnijo točke, omenjene v prejšnjih pogajanjih.

Z Balkana.

CARIGRAD 20. Glasom uradnega statističnega izkaza so v zadnjih 27 mesecih bolgarske čete ubile 640 kristijanov (pripadnikov carigradskega patrijarha in bolgarskega eparha); 111 jih je bilo pa ranjenih.

CARIGRAD 20. Ščirano pismo bolgarskega odbora, ki je bilo najdeno povodom boja s četami v vilajetu monastirskem, priporoča načelnikom čet, naj prekinajo svoje delovanje, dokler uničijo Turki grške in srbske čete.

Grška ministerska kriza.

ATENE 20. Ker je Roma odklonil vsprejeti predsedstvo ministerstva in ker želi kralj, da bi delavnosti ostali na krmilu, da izvedejo gospodarski program, je gotovo, da sestavi ministerstvo Ralli z Epaminondom in Delyannisom, nečakom umrlega ministerskega predsednika.

Gubernur banke odstopil.

MADRID 20. Guverner španske banke je podal svojo ostayko, da se bo svobodneje udeleževal politike.

O naši šolski mizeriji in njenih posledicah.

(Dopis.)

I.

To je prglavje, o katerem se bo razpravljalo tako dolgo, dokler se nam bo godila vnebovpijoča krivica, ki jo trpimo in proti kateri se borimo že toliko časa — brez uspešno.

Kakor doslej bomo tudi odeslej povdarjali vedno, da imamo tudi mi tržaški Slovenci

— Bene! je pritrdil Badoer. Tvoja skrb bodi: kovati, rovat, motiti in mešati, da med Gričani in Kapitelci ne bo pravega miru. Kjer koli moreš, ščuvaj, šepetaj, preobračaj, zavračaj, laži, maži in podkupuj. V tem poslu si zadostno izvežban, a denarja boš dobil obilo, da pramašiš drugih garjevih duš v svojo mrežo.

Cavagnoli je poslušal zevaje privzdigaje obrvi, širši oči in nosnice, to lekcijo gospoda Badoera, potem je začel trti s prstom nos in je rekel, ozri se v tla:

— Hm! Hm! Da! Da! Oh! Umejem. Legati, mazati, motiti, da se vsa — — — jaz ne morem priseči, da bo vse po tvoji volji. Mari me misliš prijeti za glavo, signore, tudi tedaj, ako bodo drugi močnejši od mene, ki mi pokvarijo posel?

— Eh, neumen si! se je zaamejal Badoer. Samo, če me izdaš, ako boš delal proti moji volji in ako boš len, pojde ti za glavo. Za svojo modrost in neumnost ne moreš jamčiti. To je dar od narave, za tem nisi ti kriv. Samo ti boš trezen in sleci rokave!

— Ah ben, benone! Sukati rokave! To je lahko, tega bo, ako Bog da! je kričal zdravnik nekoliko zadovoljneji.

pravico do iste vzgoje, kakor drugi narodi, specijelno pa naši sodeželani italijanske narodnosti, ker imamo isto pravico žajimi do — e k z i s t e n c e !

Vnebovpijoče so krivice, ki jih trpi naš narod na vsem teritoriju, kjer se govori slovenski jezik: na Primorskem, na Koroškem, na Štajarskem in celo tudi na Kranjskem, v naši osrednji pokrajini, kakor dokazujejo dogodki ravno iz za zadnjih dni.

Ali ne bije nas samo drugorodni sovražnik, ampak hudo nas bije tudi nedostatek, ki ga nosimo na sebi in ki je naša potrpežljivost! Od nekdanj smo bili trpini, od nekdanj se nismo zavedali svoje pravice do eksistence, do življenja jednakega poleg jednaki, od nekdanj je bilo Slovincu prirojeno uverjenje, da je rojen v to, da je podrejen drugim. Zato se pa tudi ni nikdar zavedal, kako nevredno, nečastno, sramotno mu je položanje. Položanje, nevredno človeka.

Od nekdanj je bilo tako. In danes je — še tako! Kakor vedno se tudi danes zahtevajo od nas vsa bremena, a za te žrtve, ki jih moramo pokladati mi obdini, deželi, državi, vsesкупni slovenski družbi — nam vračajo od povsodi kamen mesto kruha!! Uaiiljujejo nam uradnike, učitelje in celo svečenike, ki ne mislijo in ne čutijo z nami, ki ne poznajo naših potreb! A če jih poznajo, je skoro še slabši za nas, ker nam jih tem lože križajo.

Izlasti na šolskem polju se postopa proti nam uprav demoneški proračunjenost. Vzkrščajo nam sredstva za vzgojo, ker vedo dobro, da nas s tem tlačijo pod ono višino, kjer se nehuje tiata potrpežljivost, ki prenaša vsako krivico, ker se ne zaveda, da trpi krivico. Ovirajo nam sleherni duševni razvoj, ker vedo, da s pevspevanjem duha prihaja tudi svobodno razmišljanje, in da človek, ki se je naučil svobodno misliti, nehuje biti — suženj.

Nesamostojnost mišljenja, strahopetnost in neki suženjski dah se je podedoval od roda do roda in do danes. Take nas hočeje ohraniti naši sosede narodigospodje! Kajti, kjer ni suženjev, ni gospodarjev! Zato nam tudi danes odrekajo šolo z neizprosno krutostjo!

Iz vzgoje mladine raste čvst naraščaj. Naši gospodarji, hegemoni, absolutisti, ki smo jim mi izročeni na milost in nemilost, pa nočejo, da bi mi postali krepak narod....!

S trdo, železno roko bi nas hoteli še nadalje tlačiti v tmino, v duševno robstvo, v narodno obnemoglost, v politično ohromelost. Oai računajo, da se nam v tem tužnem položanju uduši in pogubi sleherni talent. Nadejajo se, da pod njihovo kruto železno roko

— Sedaj prihaja vrsta na-te, lepoteica moja, se je obrnil Benečan do Lukrecije. Daj, natoči mi še čašo vina, ne bojim se več zastrupljenja. Ako je tvoja kri tako žarka, kakor je ta rudeča kapljica, ako je tvoj duh tako močen in cster, kakor je to hrvatsko vino, potem se nadejam za trdno, da si v službi prejasne republike osvetliš lice, morda bolje od tvojega brata.

— Zdravnik se je stresel, Lukrecija je natočila, nasmehnila se izpod očesa, in je rekla:

— Mislim, da mi je kri živa in obza ljujem, da nimam priče tu za to.

— A kaj sem jaz? je planil Cavagnoli.

— Molči, benedetto, ga je čenila ženaka, ti si mi brat. Nabrusiti hočem svoj duh, kolikor najbolje znam. Nu, prosim, signore, s kom bom imela opraviti?

— Ljubiš li ti ljubezen? je vprašal Badoer.

— Kateri ženski ako ne laže, ni ljubezen vsakdanja brana, je odgovorila Lukrecija odločno. Jaz sem se kekor rodila za to.

— Ali prodajaš tudi svojo ljubezen? je vprašal Badoer iznova.

obupamo in se sledajič resignirano udamo v svojo usodo, ki so nam jo določili oni, naši drugorodni sovragi, podpirani od v l a d i n visokih mogoteev, da definitivno klonemo v položaj podrejenih — slug! Mi naj bi pršli do uverjenja, da za nas ni več pomoči! In kakor naravna posledica temu prepričanju naj bi zavladal med nami i n d i f e r e n t i z e m z i n a c i o n a l n e i n t e r e s e i n pravice svojega naroda! In v svojo žalost moramo pripoznati, da ti računi v veliki meri vspevajo naša sovražnikom. Tu pa ne mislimo samo na naš Trst in našo okolico, tudi ne samo na naše Primorje, ampak tudi na druge slovenske pokrajine, vstevši tudi Kranjsko. Povsodi pogrešamo pravega zmislja za narodne, politične in tudi više gospodarske interese naše naroda celote. Nikjer ga ni pravega umevanja za naš vsesкупni položaj, za naše vsesкупne potrebe, za vsesкупne nevarnosti in za vsesкупno sistematično organizovano delo za obrambo teh interesov. Pri nas na Slovenskem vlada povprek takov i n d i f e r e n t i z e m z a n a j v i š e ž i v l j e n j e s k e i n t e r e s e , d a m o r a š l e z n a j v e č i m s t r a h o m g l e d a t i v b o d o č n o s t .

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 20. junija 1905.

(Dopis iz strokovnjakega peresa.)

Včeraj so se vršili boji tesno ob mongolski meji. Torej na desnem ruskem krilu, zapadno in vztočno ob reki Talianho. In sicer med močnejšimi oddelki v črti Liauiang-tšunpen—Palentua. Ti dogodki so se vršili dne 17. in 18. t. m. z izmenjujočim se vspehom. Rezultat teh bojev je bil, da so Rusi ostali gospodarji v Liauiang-tšunpenu, Japonci pa v Palentua. Vtis teh bojev je ta, da so se bojevale na vsaki strani moči približno ene brigade, a na ruski strani v glavnem kavalarija, brčkone generala Miščenko. Potrja se torej vnovič, da je bilo opravičeno domnevanje, izraženo v »Edinosti« takoj po bitki pri Mukdenu, da se namreč grös ruske kavalarije (general Miščenko) giblje ob mongolski meji, torej na desnem ruskem boku. Istotako se je od tedaj ponovno potrdilo po vršivših se bojih, da se je general Rennenkampf se svojo kavalarijo in mešanimi oddelki po bitki pri Mukdenu umikal od Teintsintina preko doline Hunho. Zadnji njegovi izpadi so se vršili — glasom oficijelnega poročila generala Lineviča — med 11. in 12. t. m. zopet ob virih rek Teinho, Hunho in Satunho. (Boji pri Vanegovu in Inlanci; potanjenje Japoncev proti Ufantovu, ali Ufalu).

Ti boji Rennenkampfa so se torej vršili na vztočnem ruskem krilu. Po teh in prej-

— Signore! je planila Lukrecija in zdelo se je, kakor da hoče ptujca prebosti z očmi. Toda Badoer je vsprejel ta plamen iz očesa povrem mirno, pak je rekel zopet.

— Da, da! Ne šalim se, ne uprašujem tja v en dan, signora. Prodajaš li to ljubezen?

— Pa kaj ti kupuješ ljubezen? je odgovorila ženaka prežaje.

— Kupovati? Nikakor ne. Čujem, da je tvoja ljubezen preobilna, pak ne bi je mogel poplačati tudi ob najbolji volji. Marveč bi...

— Kaj bi?

— Vzel bi jo za nekoliko časa v zakup, kakor jemljemo na primer v zakup ribji lov.

— V zakup! Ne umejem, je vzmaknila Lukrecija nekako ježno.

— Sedi poleg mene, signora, da ti razložim to stvar; ne dvomim, da se lepo pogodiva.

Lukrecija je sela.

— Čul sem, je nadaljeval Badoer, dati je arce usmiljeno, da nisi nuna, a velika gospoda v tem mestu da čisto isšejo tvoje milosti.

— Signore! se je razjezila Lukrecija zamolklo. (Pride še.)

PODLISTEK. 235

Prokletstvo.

Epigodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O. Š.

— Oh! oh! je zakričal zdravnik in je pomežikoval začet svoja kazalca ubadati v čelo capisco, capisco! Ti zahtevaš curriculum morbi za vsako osebo, ki ni smet v tem mestu. Točno bo po tvoji volji excellenza.

— Dobro! Potem ti povem, kako mi boš pošiljal ta pisma. Nadalje...

— Nadalje? je vprašal Cavagnoli prestrašeno.

— Eh, nismo še zvišili, prijatelj moj! je vskliknil Badoer. Dalje — zapiši si to za uho. Ti si tu zdravnik?

— Da.

— Sediš, mislim, tudi v mestnem svetu?

— Da da! je ponovil zdravnik pomorno.

— Imaš li pristašev in prijateljev?

— Oh! Seveda! je pokimal zdravnik z glavo.

šnjih bojih od bitke pri Mukdenu dalje, da so se v vsem območju virov reke Sungari vršili boji. To območje smo mi takoj po bitki pri Mukdenu označevali kakor bodočo bojovno sfero generala Rennenkampfa, čegar detachement je bil pozneje ojačen z novimi četami radi velike razsežnosti bojovnega prostora (170 kilometrov fronte širine). Tudi smo mi imenovali tedaj važni kraj Tšensia-kov, kakor najvažnejšo skrajno točko na le- vem ruskem krilu. Tudi proti temu kraju so izvršili Japonci že več izpadov, toda brezuspešno. V obče nismo skozi dva me- seca doznali o kakem znatnejem dogodku v onem obsežju.

Važnih dogodkov pa je skoro pričako- vati na tem vztočnem krilu specijalno pri Tsientsiadianu (ki je najvažnejša točka na de- snem krilu Rennenkampfa), Liubočanu, Tun- kavu in Tšentsiakovu. Preko teh vasi se utegnejo pomikati Japonci (Kuroki—Kami- mura) v štirih kolonah v namen razvrženja v črti reke Tumin, to je, v črti krajev Tsentsiadian—Hajlučen—Tšavjančan—Haifa- hou in Fabrika. To gibanje bi imelo namen, da podpira v napredovanju njihove glavne kolone (Oku, Nodzu, Nogi) ob mandarinski cesti, železnici, v frontni širini do mongol- ske meje. Tudi na tem glavnem gibanju bo skrajno levo japonsko krilo glavno krilo z izpadno smerjo ob mongolski meji (reka Ta- liahu). Namen bo, da bi potisnili Ruse od železnice Harbin—Tjelin proti vtoku, proti Vladivostoku. Radi tega je ravno na tem krilu pričakovati najbolj krvavih, najvažnejših in odločujočih bojov v vsem napredovanju Japoncev. Umevno je samo ob sebi, da bodo Rusi istotako morali najtrdneje držati svoje zapadno krilo. To mnenje o razdeljenju glav- nih sil smo izrazili mi že po bitki pri Muk- denu. Okolnost, da se je po tej bitki ravno na tem krilu vršilo največ bojov, izlasi pa boji od 17. in 18. t. m., nam priča, kako se oba sovražnika najbolj interesirata za to krilo. V tem pogledu spominjamo čitatelje, kako je general Miščenko prodral ob mon- golski meji preko reke Liaho proti jugu za 70 km do Fakumena. Poznate pa se je mo- ral zopet počasi umikati proti severu do črte Liauangtšunpen—Palentun, kjer so se vršili ravno kar omenjeni boji dne 17. in 18. t. m.

Tudi v centru ob obeh straneh želez- nice so se Japonci in Rusi napenjali in upri- zarjali ponovne izpade, prej in tudi še po- sebno zadnje dni. Vapehi so se menjali, tako, da so bili Rusi končno zopet potisnjeni v njih prejšnje pozicije od Vajuanpumena do Nantšentsi in preko doline Kavho.

V bolji pregled naj označimo še tu mo- mentanno črto sprednjih čet, začeti od mon- golske meje proti vtoku:

Liauangtšunpen - Palintun - Santu - Nan- tsentsi - Dašihotsi (v dolini Hunho) - Ufantov Santanov - Tunkau - Tšentsiabov. Po takem so japonske straže njih levega krila in centra od 18. t. m. dalje oddaljene povprečno 50 km od prve ruske glavne bojne črte, ki si jo mi vsotič domnevamo preko krajev: Pu- tsiatien Tautsiho (reka) Sipinkai-Sipinkai (že- lezniška postaja) Hošilin-Tšaupau-Matsiatien- Hajlučen-Tšaujuian (v dolini Satunho)-Tšen- tsiaikov (v dolini Sungari).

Avstrijska državna zbornica.

Dunaj 20. Zbornica je nadaljevala nujni predlog krščanskih socijalistov glede napada na poslance dra. Scheicher-ja. Posl. Wohlmayer in Steiner sta najostreje obsodila napad, posl. Wrabetz in Schuhmayer sta tudi obžalovala napad. Zadoji je protestoval, da se za zločin dela odgovorao socijalno-demo- kratično stranko. Oba govornika sta rekla, da je napad smatrati za plod terorizma, ki so ga sejali krščanski socijalisti. Minister za notranje stvari je dogodek pojasnil, obžalo- vaje, da se ni moglo najti storilcev. Vlada bo skrbel, da bo storilce strogo kaznovala kakor tudi zato, da se ne bodo kratile pra- vice državljanov, zajamčene v državnih osnovnih zakonih.

Govorniki krščansko-socijalne stranke so proti ljutim napadom socijalnih demokratov protestirali. Grof Sternberg je tudi ostro prijel socijalne demokrate. Med krščan- skimi socijalisti in socijalnimi demokrati je prišlo ponovno do buraih mejklic in kon- troverzij. Konečno je bil vzprejet nujni predlog posl. Wohlmayerja.

Ko je zbornica brez debate rešila imu- nitetno sfero dra. Taučarja, je pričela prvo čitanje proračunskega provizorija. Poslanec Sommer je urgiral, naj vlada končno jasno

in nedvoumno izavi, kako stališče da zav- zema nasproti vprašanju slovanskih vapo- rednic v Opavi in Tešenu. Nemci namreč vstrajajo pri svoji zahtevi, da se te vapored- nice odpravijo. Posl. Skene je omenil predlogo o vodnih cestah, ki jo je zbornica prena- gljeno sklenila. Ako se ta predloga izvrši, bo zahtevala še večjih prekoračenj kredita nego pa alpaka železnice, ne glede na to, da ni računati na obrestovanje investicijskega kapitala in rentabilite kanalov. Govornik je torej svaril, naj se ne pričinja z izvede- njem načrtov vodnih cest prej, nego se se- stavi podrobne načrte in preden se ne prouči vseh tozadevnih tehniških in finančnih vprašanj. Nato je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

Slovenski poslanci za pravice Slovencev.

Z Dunaja poročajo, da se je položaj v državnem zboru zopet pocstiril. Z ozirom na agitacijo, da bi se vprašanje glede italijanske pravne fakultete rešilo še v tekočem zaseda- nju državnega zbora, je »Slovanska zveza« sklenila, naj gre njen predsednik dr. Šuster- šič k ministerskemu predsedniku baronu Gautschu ter naj zahteva od njega, da poda na prvem čitanju proračuna tudi glede Slo- vencev obvezno vladno izjavo za ustanovitv slovenskega vsučil šša. Baron Gautsch je odklonil, da bi sedaj podal tako izjavo. Radi tega je na današnji seji načelnikov klubov izjavil dr. Šusteršič, da ne pritrdi sestavlje- nemu programu in da si »Slovanska zveza« ohrani svobodno roko.

Ministerski predsednik Gautsch in italijanska fakulteta.

Inomestski list »Tiroler Tagblatt« zatr- juje, da namerava vlada še pred poletnimi počitnicami rešiti vprašanje glede italijanske juridične fakultete. Baron Gautsch se je to- zadevno že pogajal s predsednikom prora- čunske komisije, Kathreinom, ter istega na- prosil, naj povsedeži razpravo o zakonskem načrtu v proračunskem odseku, da bi bilo možno otvoriti italijansko fakulteto že na je- sen. Odvisno bo pa od načelnikov klubov, ako pride dotični zakonski načrt na dnevni red. —

Dogodki na Ogrskem.

Cesarjevo ročno pismo novemu minister- akemu predsedniku baronu Fejervaryju, ki smo je priobčili včeraj, je dogodek zgodov- inske važnosti, nekaj nenavadnega. Kajti zares nekaj v konstitucionalni državi nena- vadnega je, da vladar s posebnim ročnim pismom opravičuje zakaj je imenoval to mi- nisterstvo. V konstitucionalnih državah pri- haja do take sestave ministerstva, kakor jo zahteva istodobni politični in parlamentarni položaj, oziroma razmerje moči med strank- ami v parlamentu. Če pa je v tem ogrskem alučaju vladar čutil potrebo, da se je od- maknil od tega konstitucionalnega pravila, je to pač dokazom, da so razmere nena- vadne, nezdrave, ki zahtevajo tudi nenavadno postopanje. V obče se označa pomen tega ročnega pisma cesarjevega kakor posebno iz- rečen v prvo zato, ker označa program vlade in poleg tega tudi osebno stališče ce- sarjevo nasproti ogrski krizi, izlasi pa ozi- rom na zahteve Madjarov ob vojskinem vprašanju; v drugo pa zato, ker besede ce- sarjeve niso le apostrofa na adresu madjar- skih koaliranih strank, ampak so očevidno namenjene vsemu prebivalstvu Ogrske. Po našem mnenju in sojeno se slovanskega sta- lišča poveljuje pomembnost tega ročnega pisma tudi okolnost, da zveni iz njega — da si ima markirati navskrižje med stališčem krone in zahtevami madjarskih strank — trajna in izredna naklonjenost do Madjarov.

Tem nenavadno toplim akordom naklo- njenosti, tej nad vse vestni obzirnosti do madjarske občutljivosti je morda namen, da dovede madjarske šoviniste do treznejega mi- šljenja in postopanja. Ali pretežna verojet- nost govori zato, da tega namena ne doseže! — O liberalni stranki, ki jej je bil ravno baron Fejervary, novi ministerski predsednik, doslej eden prvih odličjakov, smo že pove- dali, da ne goji zaupanja do nove vlade. To se pravi: možje se ne mislijo eksponirati radi te vlade pred razgredo madjarsko jav- nostjo. O koaliranih strankah ne treba niti, da govorimo: tem je že samo po sebi ozna- čeno stališče, ki ne more biti drugačno, nego skrajno sovražno. In gospodje so se požurili, da povedo svetu, česar ni bilo treba praviti.

Iz Budimpešte javljajo, da je vodilni odbor združene koalicije imel v ponedeljek sejo, ki je trajala dve uri. Na tej konferenci je odbor razpravljaj o stališču, ki naj je koalicija zavzame nasproti novi vladi. Skle- nili so, da združena koalicija izreče novemu ministerstvu svoje nezaupanje, takoj ko se isto predstavi. Košut predloži zbornici toza- devni dnevni red.

Enciklika papeževa.

V ponedeljek je bila priobčena okrož- nica papeža na italijanske škofe. Okrožnica govori o delovanju krščansko-demokratskih katolikov in duhovščine. Papež opominja, naj se snujejo ljudske zveze, okolo katerih naj bi se zbirala vsa katoliška društva go- spodarskega značaja. Papež pozivlja v okrož- nici katolike, naj se udeležujejo javnega po- ličnega življenja in sicer na način, ki je primeren krščanski civilizaciji in gmetnemu stanju ljudstva. Papež izjavlja, da se cerkev vedno lahko prilagodi potrebam časa in družbe in da s tem ne zatajuje načela vere in pravnege reda. Katoličani pa morajo biti, kadar ustanovljajo večje socijalne naprave, če se dotikajo verskih načel, poslušni sv. Stolici, drugače pa, kjer se gre le za po- svetne stvari, so popolnoma svobodni in ne- odvisni. Papež greja potem one, ki ne slede tem naukom, ter pozivlja duhovščino, naj se ne udeležuje strankarskih bojev.

Rimski listi naglašajo pomen omenjene papežve enciklike ter konstatujejo, da je s to encliko odpravljen »Non expedit«. Od leta 1870 sem, ko so se Italijani polastili Rima, je bilo italijanskim katolikom prepo- vedano udeleževati se političnega življenja.

Drobne politične vesti.

Organizacija vojne šole v Avstriji. Cesar je odobril novo organi- zacijo vojne šole. Ta organizacija stopi glede prvega letnika v moč s šolskim letom 1905/06, glede drugega letnika pa s šolskim letom 1906/07.

Maksim Gorki. Iz Petrograda javljajo, da se je kazenska preiskava proti Gorkemu popolnoma potlačila.

Domače vesti.

Najnoveje odlikovanje grofa Ma- renzi-ja. Prejeli smo: Vest, da je namest- ništveni svetovalec grof Marenzi dobil viteški križ papežvega reda sv. Gregorija, ta vest je vzbudila vseobče strmenje toliko med šir- šim svetom, kolikor med svečeniki. Vse se povprašuje, kje da so neki tiste zasluge za cerkev, radi katerih je grof Marenzi dobil to odlikovanje. Si je li morda pridobil po- sebni zasluge s tem, da vodi rafirat o bogo- častju na tržaškem namestništvu? Ravno to delovanje grofa izivlja čisto med duhovščino največjo nevoljo. Iz ust svečnikov samih nam je znano, kako ta referent v svojem uradnem poslovanju, če le more, šikanira, in to ne samo nižo, ampak tudi višo duhovščino, in celo tudi Ordinarijate, spadajoče v Primorje. Nam so znani taki konkretni slučaj, kakor smo jih doznali iz ust visokih cerkvenih dostojan- stvenikov.

Mari si je pa grof Marenzi pridobil po- sebni zaslug ob ricmanjskem vprašanju? Odgovor na to vprašanje je lahko kratek, a vendar v najstrožjo, uničevalno obsodbo za poslovanje namest- niškega svetovalca grofa Ma- renzi-ja.

Tudi človek z najpriprostejim razumom bo umel, da ob takih delikatnih aferah treba najfinejšega takta, ako se hoče izlasi pripro- stega človeka pridobiti. A kako je postopal grof Marenzi z ricmanjskimi možmi, ki so prihajali k njemu z najboljšim namenom? Mesto, da bi jih vprejemal ljubeznjivo in jim tudi dobrohotno pojašnjeval, kjer po njegovem mnenju nimajo prav, je rohnel nad njimi razdraženo, premetaval akte in jim besno kazal vrata, o čemer se je dogodilo celo, da jih je z roko potiskal iz sobe! Se-li tako po- stopa z ljudmi, katere bi se hotelo pacifici- rati? Se-li na ta način pridobiva med ljud- stvom zaupanje do oblasti? Ali ni tako postopanje kakor proračuneno, da razdraži še one, ki bi bili morda pripravljeni za pomir- jenje? Slednjič pa je grof Marenzi posegnil po skrajnem, da sploh ni več vprejemal teh ljudi! A to ravno meče karakteristično, a gotovo ne neugodno luč na Ricmanjce, da so vendar še hoteli prihajati, da-si so bili poprej pahnjani preko pragu!

Dejstvo je, da sta vporaba orožnikov in zatvorjenje in zapečatenje cerkve v Ricma-

njih najusodnejše in najnesreč- nejše uplivala na razvoj ricmanjske sfere. Bilo je to postopanje, kakor da hoče kdo s petrolejem gasiti ogenj.

Nadaljno dejstvo pa je, da je škof dr. Nagl svojedobno izrečno o izjavil, da ni bil on, ki je zahteval orožnike in dal za- preti in zapečatiti cerkev v Ricmanjih, v kateri se je nahajalo Najsvetejše. Kdo torej? Mi ne vidimo torej drugega, nego našo vlado, naše cesarsko kraljevo namestni- štvo! A kdo ima na namestništvu ta re- ferat? Grof Friderik Marenzi!!

Pohujšanje v Ricmanjih traja dalje v nezmanjšani meri, ker tudi proglašnje župnije je bilo le udarec po vodi! To pa — tudi če ne bi bilo drugih razlogov — že zato, ker se je izvršilo o preziranju Ricmanjcev. Pohujšanje traja dalje in dober del zasluge na tem pripada — kakor izhaja iz gori rečenega — referentu na c. kr. namestništvu grofu Frideriku Ma- renzi-ju!

Je li bila ta zasluga odločilna, da je grof postal vitezom papežvega reda sv. Gregorija?!

Če pa so odločile morda kake druge, nam nepoznane zasluge, bi bilo dobro, da se to označi, da ne bodo ljudje delali slabih dovtipov o resnih stvareh!

Ivan Škerlavaj. Včeraj je umrl na Opčinah gospod Ivan Škerlavaj, po- sestnik, zadržan rodoljub, neomajen prišlaš narodne stvari, bivši predsednik društva »Nikodem« in »Zavarovalnica za govejo živino« na Opčinah, v obče mož, na kate- rega smo se mogli zanašati absolutno in v vseh slučajih. Ravno pred 8 meseci smo iskrenim obžalovanjem beležili smrt pokoj- nikovega očeta, ki je bil istotako naroden počtenjak od nog do glave.

Res, prehitro nam legajo v grob naši vredni možje na Opčinah. Časten bodi spo- min pokojnemu Ivanu Škerlavaju!

Imenovanje. Minister za trgovino je poštnega tajnika dra Riharda viteza Stauber v Trstu imenoval poštним svetovalec.

Počtni kontrolor g. Karol Neumann v Gorici je pa imenom všim počtnim kon- trolorjem.

— Monsignor Peter Flego, kano- nik in papežev hišni prelet, je imenovan škofijskim komisarjem za veronauk na hrvatski gimnaziji in na italijanski realni gimnaziji v Pazinu.

»Civiltà italiana«. Pišejo nam: Sle- herni dan se dogaja v Trstu in tudi po okolici, da sede pri eni in isti mizi Slovenci in Italijani. Dogaja se, da se ta dva soseda, sinova dveh različnih narodnosti, tu pa tam tudi sporekata, ali to se dogaja le med naj- priprostejšimi sloji. Bolj inteligentni ljudje se navadno spoštujejo, ne glede na narodnost, ki jej pripadajo, in na jezik ki ga govorijo. Osebito smo mi Slovenci že tako olikani, da se nam niti ne sanja o kakem žaljivem na- stopu proti našim sosedom, ker, če že na- stopamo proti njim, smo vsikdar le v obrambi. Pisec teh vrstic je bila čisto pri- lika biti v javnih lokalih, v katere zahaja po veliki večini naše ljudstvo. Dogodilo se je, da je v ta lokale prišla kaka družba Italijanov, ki se niso preveč dostojno vedli, a vendar so naši ljudje ostajali mirni in dostojni. Čim pa te v naši slovenski okolici in v mestu samem od naše strani dela vse možno, da se ne bi kalil mir med sosedi — nam ne gre v glavo, kako morejo Italijani se svojo »civiltà italiana« postopati proti nam na način, ki ni ravno najljepši odsev — civi- lizacije.

Te dni sta bila šla dva naša gospoda v ulico Torrente na čašo piva. Lastnik lokala je Slovenec. K mizi naših gospodov je pri- sela četorica Italijanov, ki so, ko so slišali slovensko govorico, začeli izzivati! Slovenca sta bila civilizovana, kar Italijani niso bili — zato sta plačala in odšla. Povedala pa sta Italijanom, da se omikani ljudje ne vedejo — tako.

V gostilno pri »Francu« v ulico Geppa je prišla pred nekoliko dnevi večja družba laških mandolinistov. Ker je bilo v gostilni (kakor običajno) več slovenskih gostov, se Italijani niso upali izzivati z besedo — pač pa so raztrgali »Edinost«, ležečo na mizi, pri kateri so sedeli ti sinovi »civiltà italiana«! Nameravali so tudi odnesti Ciril Metodijeve uzigalice, toda manjkalo jim je poguma!

To ni ravno znak prevelike civilizacije — kaj?!

Da se bodo naši krčmarji vedeli rav- nati, jim napišem še to le dogodbico:

Prad leti, ko sem se jaz imel gostilno, sta prišla dva Italijana v lokal. Izpila sta pol litra vina in — zavoljo lepšega, — raztrgala sta list »Soča«, ki je bil ravno na mizi.

Ob računu pa smo se pogodili tako, da sta »juraka« plačala vino in eno krono za »Sočo«! Ali tako, ali pa na policijo! Je bil moj odgovor, ko sta brateca skušala se izvit! — Ako bodo krčmarji tako postopali, potem Italijani kmalo ne bodo izživati po naših lokalih.

Iz Roča nam pišejo: V nedeljo smo imeli tu v prostorih vrlega g. Čeha lepo in pomembno veselico.

Ob tej priliki izrekamo najsrčnejšo zahvalo slavnemu pevskemu društvu »Zvezda« iz Herpelj ki je znalo se svojim krasnim petjem navduševati in vzbujati srca naših Ročanov. Zahvaliti se moramo isto tudi vrlému »tamburaškemu zboru« in drugim rodoljubom iz Pazina, ki so nas vkljub slabemu vremenu tako mnogoštevilno posetili. Samo žal, da nas je dež neprestano nadlegoval, veld česar nam je bila marsikatera zabava prikrajšana. Sicer pa moramo reči, da so bili vsi prostori g. Čeha še pretesni in zadovoljiti smo se morali s tem kar je bilo. Na vsporedju je bilo: petje, tamburanje, šaljiva pošta, srečkanje in naposled pred odhodom gospodov iz Pazina je naša vrla učiteljica g. Štef. Hasel deklamovala P. Preradoviča »Pozdrav domovini«.

Upamo, da je ostal ta večer globoko vtisnjen v srca naših g. gostov ter upamo da se prav v kratkem zopet snidemo.

Še enkrat »srčna hvala« in veseli »Na zdar« izlasi tudi vam gospodje tam iz Čičarije, ki tudi niste pozabili našega Roča.

O d b o r.

Praznik sv. Nazarija. Povodom praznika Sv. Nazarija v Koprju se je v ponedeljek od 7. ure zjutraj do 4. ure popoldne na raznih parnikih vozilo iz Trsta v Koper 2047 oseb.

Pravico javnosti je naučno ministerstvo priznalo privatni ljudski šoli v ljubljanski glohomemnici.

Domača obrtnost. Ljubljanski tapetnik in založnik pohištva Dragotin Puc je izumil posteljo, ki se da premeniti v divan.

Izpit za učitelje na otroških vrtcih so napravile pred goriško izprševalno komisijo žene: Čebokina Julija, Durjava Ana, Gorič Josipa, Sluga Ida in Zorzi Emilija.

Mesto sodnega pristava je razpisano na c. k. okrajnem sodišču v Poreču. Prošnje je doposlati do 24. junija predsedništvu okrajnega sodišča v Rovinju.

Novi društvi. C. kr. nameštstvo je vzelo na znanje pravila novih društev: »Pevsko in tamburaško društvo »Soča« v Sv. Luciji pri Tolminu in »Bralno in pevsko društvo »Tabor« v Lokvi pri Sežani.

Silno točo. ki je uničila skoro vse pridelke, so imeli minolo nedeljo v vatočni Štajerski.

Kranjski pešpolk št. 17. pride v Ljubljano. »Slovenec« poroča, da se v dobro poučenih krogih z gotovostjo zatrjuje, da pride kranjski pešpolk št. 17. prihodnjo pomlad, to je meseca aprila 1906. iz Celovca zopet v Ljubljano.

Brezvestnost regnicolov. V tunelu nove železnice nad Ročanom dela mnogo italijanskih delavcev. Eden teh se je zaljubil v neko slovensko dekle, ki pa ima že svojega slovenskega izvoljenca. It. lj. n je toliko časi zalezaval to dekle, da jo je res premotil. O tem je izvedel tudi slovenski izvoljenec in posledica je bila, da je pretrgal vse zveze z dekletom. Tako je ostala stvar več tednov, dokler ni italijanskega zaljubljenca — vzela ml. iz Ročana in ga odnesla na Gorenjsko. Od tu je zopet pisal dekletu v Ročan ter jo res premotil, da mu je sledila na Gorenjsko. Tu je bila nekoliko tednov, dokler se ni vrnila domov pred par dnevi: lačna, žejna in raztrgana.... Zakaj in kako je to prišlo, o tem uzm naši viri nič ne pripovedujejo.

Posledice za ubogo in zavedeno dekle so pa sila žalostne. Nje pošteni prejšnji slovenski izvoljenec noče niti žuti o njej, a sosedje jo vsi grdo gledajo. Mi ne bi niti omenjali, ker ni po našem ukusu tirati v javnost nesobne stvari. Ali na drugi strani se nam je zdelo potrebno to, ker opisani dogodek more služiti domačim slovenskim dekletom v pouk in svarilo.

Samomor. 23-letni Avrelj Cividini je delal v papirnici S. Modiano, a stanoval je s očetom Valentinom v ulici del Farneto št.

26 v II. nadstropju. Že več časa je bil mladenič duševno jako potrta, ne da bi bil komu povedal vzroka te svoje potrtosti. Sinoči, kmalu potem ko je bil prišel z dela, to je mej 6. in 7. uro, se je pa zaprl v sobo. Kmalu za tem so pa ostali člani družine ališali strel iz iste sobe. Skočili so takoj v sobo in tam so našli Avrelja, ležečega na postelji: iz ust se mu je pa cedila kri, a v desni roki je tiščal revolver. Poslali so takoj po zdravnika na zdravniško postajo, a zdravniku ni preostajalo drugega, nego da konstatuje, da je nesrečnej že mrtov. Ustrelil se je bil v usta.

O vzrokih tega samomora pa ni nič znano.

Društvene vesti in zabave.

25 letnica »Obrtniškega društva« v Barkovljah. — Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi na vrtno veselico s petjem, godbo in igro, ki jo priredi v nedeljo dne 25. junija 1905. v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah v proslavo 25-letnice »Obrtniškega društva«. Vporad: 1. Komzak: »Triglav«, koračica, godba. 2. Schneider: »Slovenske srce«, valček, godba. 3. A. Förster: »Sokolska«, možki zbor. 4. Dvofak: »Veselia na vrtu«, simfonija, godba. 5. Dr. G. Ipavc: »Kukavica«, (narodna) mešani zbor. 6. Vogel: »Cigan«, pesem, godba. 7. Laharnar: »Lahko noč«, možki zbor s samospelom baritona. 8. Komzak: »Rokoko«, gavota, godba. 9. J. Aljaž: »Vjeteža ptiča tožba«, mešani zbor. 10. Bernetič: »Slovenski venec«, godba. 11. A. Benkovič: »Mesalina«, veseloigra v enem dejanju. 12. Svobodna zabava s plesom. — Začetek veselice ob 5. uri popoldne. Na veselici in k plesu sodeluje Sv. Ivanska narodna godba. Vstopnina na veselico 20 stot; k plesu možki 1 krono, ženske 50 stot. Se- deži 20 stot.

»Rožanskemu konsumnemu društvu« v Ročanu je na zabavnem večeru dne 3. junija t. l., prirejenem v proslavo nakupa svojih lastnih prostorov, daroval gosp. Ant. Žitko 100 kron. Odbor imenovanega društva se tem potom najprisernejše zahvaljuje blagemu rodoljubi za ta plemeniti dar.

Pogrebno društvo pri sv. Jakobu je imelo dne 11. t. m. svoj redni občni zbor za leto 1904. Iz poročila tajnikovega in blagajnikovega je bilo razvidno, da se društvo lepo razvija in napreduje ter da je tudi v prvem letu 270 K preostanka. Na volitvi novega odbora so bili izvoljeni večinoma stari odborniki in sicer: Karol Živice pred sednikom, Andrej Širok tajnikom, Fran Primčič blagajnikom; odborniki pa: Andrej Furlan, Anton Zlobec, Martin Dobrila, Miha Hrvatin. Za namestnike: Ivan Zabrič, Anton Murovec, Peter Moše, Jakob Renko. Pregledovali računov: Jušt Kralj, Ivan Sila in Ivan Besedajak. Občni zbor je sklenil, da naj blagajnik obdrži v društveni blagajni le 100 kron, drugi denar naj se nalži v hranilnici obrestonosno. Ker je društvo na dobri podlagi, je želeli, da bi se pridno vpisovali še novi udje.

»Dramatično društvo« v Trstu javlja, da bo imelo svoj čedni letni občni zbor v četrtak, dne 6. junija t. l. ob 8. uri zvečer v društveni sobi (»Narodni dom« via Geppe). Poleg običajnih točkov bo na dnevnem redu tudi sprememba pravil.

Slovensko akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v petek dne 23. junija ob 8. uri zvečer v restavraciji »Matalony« (f. Landesgerichtsstr.) slavnosten večer kakor odhodnice sedanjim in bivšim svojim članom, ki so letos dovršili študije na dunajskih visokih šolah.

Isto društvo priredi danes dne 21. t. m. ob 7. in pol uri zvečer v društvenih prostorih (VIII. Breitenfelderg. 20.) svoj tretji redni obč. zbor z običajnim vzporedom.

Slovenska Matica. V večerajšnji odbo- rovi seji »Slovenske Matice« je bil zopet izvoljen predsednikom deželni šolski nadzor- nik g. Fr. Levčec, prvim podpredsednikom g. Peter Grasselli, drugim podpredsednikom g. kanonik Ivan Sušnik, blagajnikom g. dr. Josip Stare. Ključarjema sta bila pa izvoljena gg. dr. L. Požar in dr. Fr. Zbašnik.

Možka podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti javlja, da priredi otroški vrtec v Ročanu svojo otroško veselico v nedeljo dne 2. junija t. l. v »Konsumnem društvu« v Ročanu.

Za slavnost »Kolo« se je prijavilo doslej devet bratskih pevskih društev.

»Narodni dom« pri sv. Ivanu ni še imel časti hraniti v svojih prostorih toliko pevcev, kolikor jih bo dne 9. julija!

Prijavila so se sledeča društva: 1. Pev. društvo »Adrija« iz Barkovelj. 2. Pevsko društvo »Zarja« iz Ročana. 3. Pev. društvo »Slovan« iz Padrič. 4. Pev. društvo »Slo- venska Lira« iz Sv. M. M. spodnje. 5. Pev. društvo »Slovenska Mladina« iz Sv. Ivana. 6. Pevsko društvo »Slava« iz Sv. M. M. spodnje. 7. Pev. društvo »Vesela« iz Škedenja. 8. Pev. društvo »Zvon« z Opčin in 9. Pev. društvo »Lipa« iz Bazovice.

Ona priglašena društva, ki niso še prija- vila pesmi, s katero mislijo nastopiti, naj store to nemudoma.

Razne vesti.

San Francisco v Kaliforniji je leta 1847. štelo 459 prebivalcev raznovrstnih narodnosti, danes šteje mesto nad 300.000 prebivalcev.

Velika nesreča v rudniku. Petr. brz. agent. poroča iz Jusovke, (gubernija Jekate- rinoslav), da je v tamošnjem rudniku pone- srečilo okolo 500 ljudi.

Učiteljski proletarijat na Ogrskem. Na Ogrskem je sedaj izpraznjenih 137 učiteljskih mest, za ta mesta se je prijavilo 1139 učiteljev in učiteljic. Tisoč in dva jih ostane brez službe in kruha.

Porotno sodišče.

Včeraj se je vršila kazenska razprava proti Ivanu Werku, lastniku lista »Il Gaz- zettino«, in Viktorju Benussi, odgovornemu uredniku istega lista. Tožil ju je gosp. odv. dr. Josip Stanič radi žaljenja za česti potom tiska. Predsedoval je razpravi sodni svetova- les Pederzoli; votana sta bila sodna svet. Mosche in Cudrig. Tožbo je vzdrževal toži- telj dr. Stanič sam, a oba toženca je branil dr. Robba. Ta razprava se je vršila že dne 12. decembra m. l., a bila je odgodjena v svrhu, da se zaslišajo priče, predlagane po tožitelju tekom razprave, in pa priče, predla- gane po branitelju.

V večerajšnji razpravi bi torej bilo treba zaslišati samo nove priče, a ker so porotniki drugi, nego so bili prvokrat, je bilo treba začeti z nova vso razpravo.

Odv. dr. Stanič je tožil lastnika in od- govornega urednika lista »Il Gazzettino«, ker je bilo v tem listu objavljenih več člankov (vseh skupaj 12), v katerih je bil odv. dr. Stanič na razne načine napaden in žaljen. V istih člankih se je tožitelja smejala, se mu očitalo oduševstvo in se ga sploh izpostavljalo javnemu zaničevanju. Ti napadi v omenja- nem listu so začeli dne 19. oktobra 1904. in so potem trajali dalje precej časa. Povod jim je bil pa v dejstvu, da je dr. Stanič branil na kazenski razpravi znanega Ferruccio Or- lando, ki je bil Werka udaril s palico po glavi. Na istej razpravi je namreč dr. Stanič trdil, da se je Orlando le branil in da je Werka udaril le v silobranu. Ta razprava proti Orlandu se je vršila dne 15. septembra m. l., a — kakor povedano — 19. oktobra so začeli napadi na dra. Staniča v »Gaz- zettu«.

No, na večerajšnji razpravi sta t. ž. nca izjavila, da prevzameta odgovornost za inkri- minirane članke in da hočeta dokazati resnič- nost trditve, nasehajajoč se v tih člankih.

Po kratkeji izjavi tožitelja, da se je Werk hotel z cnimi članki le maščevati radi besed, ki jih je bil on, tožitelj, izrekel kakor bran- telj na razpravi proti Orlandu, in nekterih družih opazkah ter po kratkem odgovoru toženca Werka na to izjavo in na te opazke, je sodišče začelo zaslišavati priče.

Razprava je bila ob 2. uri popoldne prekinjena do 5. ure in pol zvečer, a zvečer je nadaljevala do preko 8. ure, na kar je bila zopet prekinjena do današ. predpoludne. B lo je zaslišan h več prič, a natančnejše poročilo o izjavah teh prič prične mo jutri.

Trgovina.

Tržiška borza. 20. junija
Napoleoni 141 1 — 19 14 —, angleške lire K — do —, London rate termin K 240 20 — 240 50
Francija K 95 45 — 95 60 Italija K 95 50 — 95 65
italijanski bankovci K — — — — —
117 80 — 117 60, romski bankovci — — — — —
avstrijska ednotna renta K 100 10 100 10 ogrska
krona renta K 57 2 — 7 50 italijanska ren-
— — — — — kreditne akcije K 86 2 — — 64 —
državne železnice K 66 4 — — 66 — Lomb.
86 — 88 —, Lloydov akcije 672 — — 680 —
Srečke: Tisa K 338 50 — 342 50 sred. K 482 50
do 492 50 Bodenkredit 170 0 — 180 6 — 313 — —
denkredit 188 9 K 36 75 313 75 Turške K 142 —
do 144 — — — — — do — — — — —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100 85	100 85
„ „ srebro	100 90	100 95
Avstrijska renta v zlatu	119 70	119 70
„ „ kronah 4%	102 50	102 45
Avst. investicijska renta 3 1/2%	93 45	93 10
Ogrska renta v zlatu 4%	117 75	117 85
„ „ kronah 4%	97 35	97 35
„ „ 3%	88 80	88 80
Akcije nacionalne banke	164 50	164 50
Kreditne akcije	661 25	662 25
London, 10 Lstr.	240 35	240 25
100 državnih mark	117 37	117 35
20 mark	23 17	23 48
20 frankov	19 14	19 12
100 ital. lir	95 60	95 50
Cesarski cekini	11 31	11 31

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 98 87, italijanska renta 106 25, španski exterieur 91 47, akcije otomanske banke 603 —, Menjice na London 251 70.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice 719 — Lombardi — — — unificirana turška renta 88 80 avstrij. zlatu rent. 100 70, ogrska 4% zlatu renta 100 40 Landerba — — — — — turške srečke 134 — — — — — parizska banka 14 62, italijanske mari- dionalne akcije — — — — — akcije Rio Tinto 15 51. Trdnj. London. (Sklep.) Konsolidirani dol. 90 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 27 —, španska renta 90 1/2, italijanska renta 105 1/2, tržni diskont, 2 — — — — — menjice na Dunaju 24 25 dohodni banke — — — — — izplačila banke — — — — — Stalna.

Tržišna poročila 20. junija.

Budiimpešta. Pšenica za okt. K 15 45 46 K 15 10, rž za okt. K 12 10 do K 12 62; oves z. okt. od K 10 98 do 11 —; koroza za julij K 14 92 do K 14 94.

Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje, ten- denca mrtva. — Prodaja 22 000 met. stot. za 13 do 15 stotink cereje. Koroza za 5 do 10 stot. nižje — Druga žita mrtva. Vreme: dež.

Havro. (Sklep.) Kava Santos go — — — — — raga za tek. mesec po 50 kg 43 — — — — — frk. za sept. 43 1/2.

New-York. (Otvor.) Kava Rio za bodoče dobav. Mlačno, 5 st. znižanja.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos go — — — — — average za september 36 — — — — — za dec. 36 1/2, za marec 37 — — — — — za maj 37 1/2 — — — — — Vzd. žano. — Kava Rio p. sadn. loco 38 — 40, navadna rečna 41 — 42 navad. doir. 43 — 45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za junij 23 7/2 za julij 23 80 za avgust 23 95, za september 23 85 za oktober 20 35, za november 19 80 — — — — — Vreme: lep.

London. Sladkor iz repe surov 11 1/2, St. Stalna.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16 — — — — — rž za julij 15 75, za julij-avgust 15 25, za september-de- cember 15 — — — — — (mirno.) — Pšenica za tekoči m- sec 23 55, za julij — 23 60 za julij — avgust 23 10 za sept.-december 21 65 (mirno). Moka za te- koči mesec 30 60, za julij 30 45 za julij-avgust 30 25, za sept.-december 29 10 (mlačno). Repične olje za tekoči mesec 50 —, za julij 50 —, za julij-avgust 50 —, za september — december 50 1/2 (mirno). Špirit za tekoči mesec 55 1/2, za julij 54 1/2 za julij-avgust 53 1/2, za september — december 44 1/2, (stalno). Sladkor surov 88 1/2 uao nov 29 1/2 — 29 1/2 (mlačno) bel za tekoči mesec 33 1/2, za julij-avgust 34 —, za oktober-januar 30 1/2, za januar-april 30 1/2, (stalno) rafinir 66 1/2 — 67. Vreme: deloma oblačno.

Zadnje brzopjavne vesti.

Adresa norveškega stortinga.

KRISTIJANIJA 20. Storting je šved- skemu kralju Oskarju in švedskemu držav- nemu zboru poslal adresco, v kateri je izjavil nastopco: Dogodki na Norveškem so dovr- šena stvar. Ker oba naroda gotovo ne želita več unije, ni umesta, razpravljati o raznih konstitucijskih in državnopravnih vpraša- njih. Storting prav dobro razume težavno

(Dalje na četrti strani.)

Nova hiša v Ajdovščini pod št. 43 z devetimi prostori in dvo- riščem ter gostilno se proda ali pa odda v najem. Naslov: Andrej Merkelj v Velikih Zabljah št. 82 p. Sv. Križ-Cesta.

Glasovir za koncerte, rabljen, najboljšje dunajske tovarne, se proda. — Pleškovic, Corso 26. II.

Priden tehnikar ali inženjer si pridobi dobro prihodnost. Oglasiti se pri Živie in dr. i, trgovinska ulica 2.

Javni ljudski ples bo v nedeljo dne 25. t. m. v »Go- stilni Trošt« v Škorklji (na desno rojanske cerkve navzgor). Svirala bo 15 moč. godba na pihala. Plesalo se bo na v to nalašč napravljenem podu. Vsak komad 10 st. (5 nč.). Krasna lega, svež zrak, senčnati vrt.

Korespondent

koji je večer mnogo jezikov, stenografije in pisanja s strojem, se sprejme v »Valjičnem mlinu« v Kranju.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence. Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

stališe, v katerem se nahaja kralj. Storting upeljuje na kralja, na švedski državni zbor in na švedski narod, naj odločujejo, da se mirno konča razmerje unije ter naj v bodoče oba naroda živita v prijateljstvu in slogi. Norveška ni nikdar hotela žaliti čast Švedske. Bratski narod ne čuti nikake trpkosti oziroma nevolje nasproti kralju Oskarju in nasproti švedskemu narodu. — Adresa vnovič utemeljuje vzroke postopanja Norveške ter omenja 90-letnega skupnega delovanja na gromotnem in duševnem polju ter na čute odkritostnosti in prijateljstva obeh narodov, ki so iz tega skupnega delovanja izhajali. Ti čuti se sedaj po prenehanju unije zopet oživijo. Storting predlaga švedski vladi, naj pripozna Norveško kakor suvereno državo, naj prične pogajanja, da se po prenehanju unije na novo uredi razmerje med obema vladama. Storting je pripravljen, da ugotovi vsaki opravičeni želji, ki ima služiti v varstvo samostojnosti in integriteti države. — Storting izreka končno nado, da se razvije zaupno razmerje v varstvo skupnih interesov.

Ukaz glede ruskih srednje-azijskih dežel.

DUNAJ 20. Ruska vlada je nedavno zopet uveljavila odredbo, ki je bila v veljavi od leta 1902, ki je pa bila potem odpravljena, da morajo namreč inozemci, ki hočejo obiskati ruske srednje azijske dežele, imeti tozadevno dovoljenje od ruskega ministerstva za vnanje stvari.

Konferenca liberalne stranke.

BUDIMPEŠTA 20. Predlog, ki bo danes zvečer predložen konferenci liberalne stranke, izreka zadovoljnost, da je končno izpuščena iz službe vlada, ki je podala svojo ostavko ter izraža svojo skrb zaradi urodenega nasprotstva med krono in sedanjo veščino, ki stavlja v nevarnost temelj ogrskega parlamentarizma. Posledica teh nasprotstev je sestava izvenparlamentarne vlade. Take vlade ne more liberalna stranka podpirati, t r nima do nje nikakega zaupanja. Liberalna stranka se bo držala nagoabe iz leta 1867. in politike Deakove, ki vpostavlja in vzdržuje sporazum med krono in narodom. Liberalna stranka bo na tem temelju služila pravi narodni politiki in stori vse, da se bodo upoštevali zakoni in da se osnuje parlamentarna vlada, ki bo uživala zaupanje krone in večine. — Velik del liberalne stranke želi, da bi se kabinetu Fejervary izrekla nezaupnica tudi v zbornici in naj bi se tozadevno predlog spremenil. Grof Tisza je pa mnenja, da naj sedaj liberalna stranka ne zahteva padea vlade, ker ni nade, da bi bilo sedaj možno sestaviti parlamentarno vlado. — Liberalna stranka vsprejme torej na svoji današnji seji sklepni predlog ter poda še le v zbornici izjavo, v kateri bo povdarjala, da nima do vlade zaupanja in da jo ne bo podpirala; da pa graja vedenje koaliciije ter želi, da se o nje predlogu preide na dnevni red.

Razglas.

V svrhu oddaje stavbnega dela in dobave potrebnih pri popravilih elementarnega strelišča v Bazovici pri Trstu, koje dela so proračunjena na K 65.067-77 se bo vršila pismena dražba dne 3. julija 1905 ob 10. uri predp. pri c. kr. vojniško-stavbinskem oddelku 3. voja v Gradcu.

Pripomočki in natančnejši pogoji se zamorejo pregledati v pisarni ces. kr. vojaškega stavb. nadzorovalnega urada (Militär-Bauaufsicht) v Trstu [velika vojašnica] do 27. junija 1905, ali pa v pisarni c. kr. voj. stavbinskega oddelka 3. voja v Gradcu, Elisabethstrasse št. 18 od 28. junija do 3. julija 1905.

V GRADCU, 18. jun. 1905.

Oskrbništvo

c. kr. voj. stavbinskega oddelka 3. voja.

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAM

KATALOGI BREZPLAČNO.

Razstava

in prodaja pohištva izdelanega od najboljših delavcev se otvori v kratkem.

Ulica Chiozza (dvorana Tersicore).

Obiskati se jo zamore vsaki dan. Ugodne cene.

Za birmo!
priporoča
Dragotin Vekjet
na Corsu št. 47
vsakovrstne zlatenine, srebrnine in
žepne ure. Cene zmernne

Odlikovana v Rimu s zlato kolajno in zaslužnim križcem —

Odlikovana tovarna
za čopiče in ščetke

— Odlikovana na Dunaju s zlato kolajno in častno diplomom —

IVAN ANGELI
ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.
Cuvati se je dobro, da se ne zamenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Narocbe za popolno čiščenje stanovanj.

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE

so naše stiskalnice „ERGOLE“

najnovejšega in najboljšega sestava s dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zaječeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.

Najboljše in najučinkovitejša tlačna stiskalnica, ki deluje s pomočjo vode, ne da bi jih bilo treba goniti.

„Syphenta“ plugi, stroji, za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenjskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žlta, čistilnice rešetnice. — Slamoreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uresničenega, najbolj priznanega in odlik. sestava.

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Stajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Svoji k svojim!

Mladenič vešč. knjigovodstva zvečeno prakso, zmožen slovenskega, italijanskega, hrvatskega jezika v govoru in pisavi ter deloma tudi nemškega išče službo. Eventuelno tudi samo pol dneva. Ponudbe pod »Bodočnost« na upravo »Edinosti«.

Izvrstno jedilno olje

po 28 novč. liter v novi prodajalnici

A. BERINI & A. STRINGARI

ulica di Torre bianca 45.

Kis, milo, sveče in soda. Jedilno olje po 28 novč.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popravilja po nizkih cenah.

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.

Zaloga lesa - Miclaur

ulica Fonderia št. 7

— „SANUS“ —

novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfimirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.

C. COMINI, Trst Barriera 28

železni plug

s kolesi za oranje na polju, pri bradajah in drevju, za pletev, zasipanje, zrivanje itd. samovodilen, preprost, lahek in cen. — Svoje dobro znane škropilnice proti peronospori in svoje neprenehljive vinske stiskalnice.

ŽIVIC, inženjer - Trst

Skladišče — trgovinska ulica 2.

Dr. S. Sterger

c. kr. okr. zdravnik v Ljubljani, je v kloroznih slučajih in pri okrevajočih otrocih z najboljšim uspehom vporabljal

železnato vino

G. PICCOLIJA, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.

Polliterska steklenica velja

2 kroni in se vnanja naročila točno izvrše.

Kavarna-restavracija Sv. Ivan

5 minut od Bošketa.

SENČNAT VRT

VSako NEDELJO IN PRAZNIK

koncert

vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 97. Izvrstno pivo, vino, mrzle jedila itd. itd.

Vstopnina prosta.

Na mnogobrojno udeležbo vabi

JULIJ PREMUR.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pivo

v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne **Bratov Reininghaus**

Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386/80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159/57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrajne namene.